

De BOR: eerlijk, eenvoudig en eigentijds

Familiebedrijven zijn van groot belang voor de Nederlandse economie. Zij zorgen voor werkgelegenheid, verduurzaming en innovatiekracht. De overheid stimuleert het ondernemersklimaat voor deze familiebedrijven onder meer door middel van de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR). Het Register Belastingadviseurs is voorstander van die regeling, maar ziet ook ruimte deze effectiever in te zetten. Nu leidt de regeling door haar complexiteit namelijk nog te vaak tot discussies met de Belastingdienst en een ongelijke verdeling van de gelden. Het kan eerlijker en eenvoudiger.

Belang van de BOR op hoofdlijnen

De BOR voorziet in een vrijstelling van schenk- of erfbelasting bij de verkrijging door schenking of vererving van ondernemingsvermogen, al dan niet via een besloten rechtspersoon. Deze verkrijging is tot een bedrag van € 1.119.845 (bedrag 2021) vrijgesteld van heffing. Hierover betaalt de nieuwe eigenaar dus geen belasting. Het meerdere is voor 83% vrijgesteld.

De BOR draagt bij aan de continuïteit van familiebedrijven en het vermogen blijft in de onderneming. Dit is gunstig voor de (innovatieve) investeringscapaciteit van de onderneming en de werkgelegenheid in Nederland. Nederland telde in 2018 273 duizend familiebedrijven, goed voor ruim 2,46 miljoen werknemersbanen.¹

Het RB ziet naast het belang van de BOR mogelijkheden om bestaande knelpunten aan te pakken. Door vereenvoudiging van de regeling en door deze beter aan te laten sluiten bij het mkb. Het RB doet daartoe een aantal voorstellen.

Voorstellen tot aanpakken van bestaande knelpunten

Verhoging vrijstelling en belasting

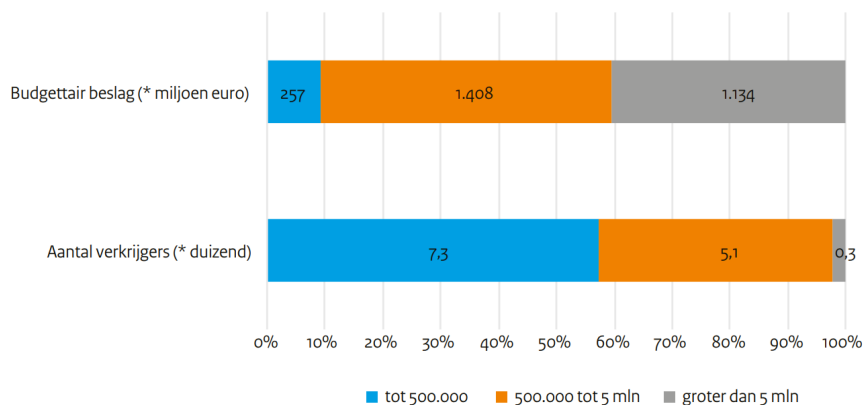
Een knelpunt is, zoals de bouwstenennotitie voor een beter belastingstelsel ook vermeldt, dat de BOR-vrijstelling vooral zeer grote vermogens ten goede komt.² 40% van het totale bedrag van de BOR ging tussen 2010 en 2016 naar 2% van de verkrijgers, naar de verkrijgers met de grootste vermogens dus. 10% van het bedrag terecht kwam bij 57% van de verkrijgers. Er is sprake van een scheve verdeling van de gelden.

---

¹ <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2020/44/familiebedrijven-goed-voor-kwart-bedrijfsomzet>

² [https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/05/18/syntheserapport-bouwstenen-voor-een-beter-belastingstelsel blz. 57.](https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/05/18/syntheserapport-bouwstenen-voor-een-beter-belastingstelsel-blz-57)

Figuur 5.9: Gebruik BOR naar de waarde vrijgesteld vermogen in de periode 2010–2016¹²²

Bron: Syntheserapport *Bouwstenen voor een beter belastingstelsel*, 2020, blz. 57

Het RB pleit er in dat kader dan ook voor om de vrijstelling van € 1.119.845 (bedrag 2021) naar € 5 miljoen te verhogen. Dit betekent dat alle bedrijfsoverdrachten met een fiscale boekwaarde van maximaal € 5 miljoen 100% worden vrijgesteld. Verklein daarnaast de vrijstelling van 83% voor de bedragen boven € 5 miljoen. En wel door het meerdere voor 50% in aanmerking te nemen in plaats van 17%. De eventueel verschuldigde belasting mag in tien jaar renteloos worden afgelost. Deze voorstellen komen in het bijzonder het mkb ten goede en kunnen budgetneutraal worden ingevoerd. Het resultaat: een eerlijkere verdeling van de beschikbare gelden.

- **Eerlijkere verdeling door reële bedrijfsopvolgingen tot een ondernemingsvermogen van € 5 miljoen geheel vrij te stellen van belastingheffing, waarbij eenvoud van de fiscale boekwaarde het uitgangspunt is.**
- **Boven € 5 miljoen wordt een tegemoetkoming van 50% verleend op de te betalen belasting, welke renteloos mag worden afgelost.**

Niet in eigen gebruik vastgoed aanmerken als overig vermogen

De BOR geldt voor reële bedrijfsopvolgingen en is alleen van toepassing op ondernemingsvermogen en niet op overig vermogen. Het onderscheid tussen ondernemingsvermogen en overig vermogen is in de praktijk (bijzonder) lastig te maken, met name bij vastgoed. Er vinden hierover dan ook veel belastingprocedures plaats. Er ontstaat duidelijkheid door bepaald vastgoed bij wet uit te sluiten van de BOR-faciliteit. Het gaat dan over vastgoed dat niet voor direct eigen gebruik in de onderneming wordt ingezet. Deze vereenvoudiging voorkomt discussies over toepassing van de BOR met de Belastingdienst.

Zet daarnaast voor het vastgoed dat vervolgens buiten het ondernemingsvermogen valt een andere, eigentijdse waarderingsgrondslag in. Het gaat dan om de zogeheten Discounted Cash Flow methode (DCF-methode) Dat is een methode waardoor de berekening van waarde plaatsvindt op basis van te verwachten toekomstige opbrengsten.

- **Vereenvoudiging van de BOR door vastgoed dat niet voor eigen gebruik in een materiële onderneming wordt ingezet bij wet aan te merken als overig vermogen.**

Versoepeling voortzettingsvereiste bij faillissement

Tot slot geeft ook de coronacrisis aanleiding tot wijziging van de BOR. Wanneer de BOR wordt toegepast op een onderneming, moet de verkrijger van de onderneming deze tenminste vijf jaar voortzetten. Gezien de grote negatieve gevolgen van de coronapandemie voor bepaalde sectoren, gaat een aantal ondernemingen het de komende tijd niet redden en failleren. Hieronder vallen ook ondernemingen die sinds ongeveer begin 2017 met gebruikmaking van de BOR zijn overgedragen. Failleren is in strijd met het voortzettingsvereiste en leidt er dus toe dat de BOR wordt teruggedraaid, waardoor alsnog de erf- of schenkbelasting betaald dient te worden. Dit is dubbel triest: de ondernemer gaat failliet en moet alsnog schenk- of erfbelasting betalen over iets wat diegene niet meer bezit.

Het alsnog moeten betalen van de erf- of schenkbelasting is zeer onwenselijk en niet *fair*. Een pandemie behoort namelijk niet tot het normale ondernemersrisico. Wanneer uit de activa en passiva sinds de BOR-verkrijging blijkt dat er sprake is van een bonafide situatie, is een uitzondering op de regel op zijn plaats. Het RB pleit er derhalve sterk voor om voor bonafide gevallen van faillissement die betreffende BOR-regel te schrappen.

- **Versoepelen voortzettingsvereiste bij faillissement van bonafide ondernemers als gevolg van de coronacrisis.**